

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5, Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Nemčija ne sme v Maroko!

Francija in Anglija sta trdno odločeni upreti se vsakemu prodiranju Nemčije v severnoafriške kolonije ter se bosta zoperstavili takemu poizkusu če treba tudi z vojaško silo

London, 10. januarja. br. Napetost, ki je zavladala v Parizu in Londonu zaradi izkrcavanja nemških čet v španskem Maroku, je našla izraza tudi v diplomatski akciji. V ospredju francosko-angleške diplomatske akcije je sedaj skupna obramba proti prodiranju Nemčije v afriško kolonialno posest, s čimer bi bili ogroženi ne le Anglija in Francija, nego celokupno tako težko doseženo ravnotežje na Sredozemskem morju. V Londonu in Parizu tudi nič ne prikrivajo, da so trdno odločeni upreti se z vsemi sredstvi takim poskusom.

V zvezi s tem mnogo komentirajo

Nova angleška demarša

Rim, Berlin, Moskva in Lizbona morajo jasno povedati, kdaj mislijo ustaviti nadaljno pošiljanje svojih čet v Španijo

PARIZ, 10. januarja. d. Francoski pristojni krogi so obveščeni, da bo angleška vlada izvršila v Rimu, Berlinu, Parizu, Moskvi in Lizboni novo demaršo glede vprašanja, kdaj naj bi se uveljavila prepoved nadaljnjega pošiljanja inozemskih vojaških kontingentov v Španijo. Ti krogi naglašajo, da je Nemčija v svojem odgovoru na angleško-francoske predloge že izjavila svoje obžalovanje, da sta Anglija in Francija nena, da bi bilo treba intervenirati, dokler tega vprašanja še ni uredil londonski odbor za nevmesavanje v španske zadeve. Angleška vlada je prav zaradi tega, da ne bi nastale nove težave sprito takega stališča nemške vlade, sklenila postopati v tej zadevi z vso energijo in zadevo čimprej razčistiti.

Angleški predlog glede mednarodne kontrole

LONDON, 10. januarja. AA. »Observer« trdi, da bo Anglija predložila londonskemu nevtalnostnemu odboru nov načrt o mednarodnem nevmesavanju v španske zadeve. Po tem načrtu bi se morale Anglija, Francija, Nemčija, Rusija, Portugalska in Italija sporazumeti o tem, da bodo vršile same najstrožjo kontrolo, tako da v Španiji res nihče več ne bo mogel poslati vojnega materiala niti prostovoljcev. Ta kontrola naj bi se ne izvajala samo na kopnem in na morju, nego tudi v zraku. Kontrola bi se morala razširiti tudi na finančno področje. Novi načrt bi morali sprejeti tudi obe španski stranki.

madriška vlada odklanja

London, 10. januarja. AA. Snoči so se razširile vesti, da je poslanik valencijske vlade obiskal včeraj popoldne Edena in ga obvestil, da njegova vlada ne bi mogla pristati na to, da bi se v Španijo poslala kakršnakoli komisija, ki bi kontrolirala izvajanje mednarodnih odredb o nevmesavanju v španske zadeve.

Portugalska po sledovih Rima in Berlina

Odgovor portugalske vlade na francosko-angleško demaršo glede prostovoljcev

Lizbona, 10. januarja. AA. Portugalska vlada je objavila svoj odgovor na francosko-angleške predloge glede tujih prostovoljcev v Španiji. V svojem odgovoru je vlada načelno pristala na prepoved pošiljanja prostovoljcev iz Portugalske v Španijo. Naglasila pa je, da se vprašanje prostovoljcev ne sme urediti ločeno od ostalih vprašanj, ki se nanašajo na vmešavanje inozemskih sil v špansko državljansko vojno. Za urejanje mednarodnih vpra-

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

ker bi vsako zavlačevanje utegnilo imeti nedogledne posledice.

Kaj hočejo Nemci v Maroku?

PARIZ, 10. januarja. AA. »Oeuvre« poroča, da so Nemci začeli prodirati tudi v špansko kolonijo Ri del Oro. Njihova tankajšnja akcija povzroča francoskim kolonialnim krogom vedno večje skrbi. Nemci so namreč pričeli že utrjevati mejo te kolonije napram francoski Mavretaniji. Rio de Loro je važna strateška točka, ker je mogoče od tam ovirati promet med francoskim Marokom in ostalimi francoskimi kolonijami v zapadni Afriki. V zadnjem času je opaziti zelo veliko nemško aktivnost tudi na Madeiri in na okoliških portugalskih otokih, kjer so pričeli graditi skladišča za nafto in druge strateške priprave. Tja je prispelo že več nemških ekspertov, ki izbirajo primerne kraje, na katerih bi se zgradile pomorske letalske baze.

Rimska zagotovila

Rim, 10. januarja. AA. Agencija Stefani pravi v nekem svojem poročilu, da so brez osnove vznemirljive vesti, ki so se pojavile v tujih listih glede španskega Maroka razen one, ki govori, da je tudi tam narasla boljševiška nevarnost. Po svojem potovanju v Berlin in Berhtesgaden je zunanji minister grof Ciano formalno izjavil, da bosta italijanska in nemška vlada spoštovali nacionalno in kolonialno suverenost Španije. Teritorialni in nacionalni status quo na Sredozemskem morju je garantiran tudi po italijansko-angleškem sredozemskem sporazumu. Zaradi tega vzemirjenje zaradi dozdevnega izkrcavanja nemškega vojaštva v španski Maroku ni niti najmanj upravičeno, ker da so te vesti razširili agenti komunistične propagande.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

šanj, ki se pojavljajo s špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtalnostni odbor. Francosko-angleška iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notji z dne 21. avgusta 1936, v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

Francova ofenziva strta

Zaželjeni cilj — zavzetje Madrida — ni dosežen — Prodiranje nacionalistov je na vseh frontah ustavljeno

Madrid, 10. januarja. br. Kakor vse kaže, je močni pritisk upornikov v poslednjih dneh pred Madridom izgubil precej svoje intenzivnosti. Borba sicer traja še dalje, a lahko se reče, da je tudi ta tako skrbno pripravljena Francova ofenziva strta. Odločni odpor republikanskega vojaštva, ki odbija sovražne napade na severozapadu Madrida, ne da bi se pri tem umikalo, je končno oslabil nasprotno ofenzivo. Velike izgube upornikov je treba v glavnem pripisati napadom v masah. Včeraj so vladna letala vse popoldne bombardirala postojanke napadalcev. 16 lovskih letal je bilo poslanih nasproti uporniškim letalom, ki so se morala umakniti, ne da bi izvršila svojo nalogo. Trenutno je na frontah naslednji položaj:

V srednjem odseku madriške fronte je položaj ugoden za vladne čete, ki so v močno utrjenih postojankah, kjer se je razbila Francova ofenziva in so imela nacionalistične čete ogromne izgube. V severnem odseku se še nadaljuje topniško obstreljevanje, toda prodiranje nacionalistov je popolnoma zaustavljeno. V južnem odseku, kjer je general Franco včeraj koncentriral svoj glavni napad in vrget v boj novo dole nemške čete, so se morale

vladne čete sprito silne premoči umakniti iz prve linije v drugo rezervno linijo, ki pa je močno utrjena. Francove čete so napadale z novimi tanki, ki jih imajo ogromno število. Danes dopoldne so vladne čete napravile na tem odseku protinapad, a ni so uspele. Prav tako pa je bil odbit tudi ponovni napad nacionalistov. Na baskiški fronti ni bilo posebnih dogodkov.

Poročila nacionalistov

Tenerifa, 10. januarja. AA. Tukajšnja radio postaja je razglasila naslednje vesti: Ponoči so nacionalisti prodirali dalje po cesti proti Coruni. Zavzeli so dvorec Zarzuelo, ki se nahaja blizu vasi Il Pardo. Snoči je prišlo do letalskega spopada nad zapadnim madriškim predmestjem. Borbe, ki so se včeraj vršile na cesti, ki vodi proti Coruni, so se zaključile s tem, da je bil nasprotnik poganjen iz zadnjih dolejš se ne zavzetih postojank, na katerih se je utrdil neposredno nad reko Manzanarez. Opoldne so nacionalisti dosegli breg Questa de las Perdices, odkoder jim je bilo lahko odbiti nasprotnika proti periferiji Madrida in proti griču El Pardo. V tem boju je bilo ubitih okrog 30 nasprotnikov

in nacionalisti so zajeli tudi tri tanke. Vse da se bo v najkrajšem času pričela tudi s kaže, da je usoda Escoriala zapečatena in te strani ostra nacionalistična ofenziva.

Tenerifa, 10. januarja. AA. Radijska postaja v Tenerifu je objavila vesti, da je nastala v pokrajini Alicante kmečka vstaja proti valencijskemu režimu. Pokret se širi vzdolž sredozemske obale vse do Valencije. Vlada je poslala na deželo milicnike, ki so se že ponovno spopadli s kmeti. Mnogo kmetov je bilo ubitih.

Žrtve med civilnim prebivalstvom

Madrid, 10. januarja. AA. Major Liter, poveljnik vladnih čet na severnem sektorju madriške fronte je izdal apel na prebivalstvo, naj zapusti Madrid, ker se mesto zmerom bolj pretvarja v pravo bojišče ter postaja za prebivalstvo nadaljnje bivanje v njem vedno bolj nevarno. Pri včerajšnjem bombardiranju Madrida je bilo ubitih 5, ranjenih pa 34 ljudi. Izmed 10 madriških okrajev je bilo 7 hudo prizadetih. Eksplozivne in vnetljive bombe so povzročile izredno veliko škodo.

Napadi na ladje se nadaljujejo

Valencia, 10. januarja. AA. Včeraj dopoldne je pri Culieri neka podmornica napadla trgovsko ladjo »Ville de Madrid«, ki je bila na potu iz Alicante v Marseille. Torpedo, ki so ga sprožili s podmornice, ladje ni zadel. Mesto da bi nadaljeval svojo pot, je parnik naglo krenil v valencijsko luko. Vse kaže, da je napad izvršila ona podmornica, ki je po najnovejših vesteh s torpedi napadla v zadnjih dneh že več ladij, predvsem pa parnik »Ciudad de Barcelona« pri rtu San Antonio. Parnik ni bil poškodovan in je srečno zbežal v alicantsko luko.

Ustavljene ruske ladje

PARIZ, 10. januarja. AA. Po poročilu iz Moskve je neki nacionalistični minosec 6. t. m. ustavljal v gibraltarski morski ožini sovjetsko ladjo »Roza Luksemburg«, ki je bil namenjen s premostom v Rotterdam. Sovjetsko ladjo so prepeljali v Ceuto, kjer so jo nacionalistične španske oblasti temeljito pregledale. Po pregledu so jo ipustile. Prav tako so v gibraltarski ožini ustavili sovjetsko ladjo »Bjelomorka«, ki je plula s tovorom premoga iz Rotterdama v Genovo. Dve nacionalistični ladji sta odvedli »Bjelomorka« v Ceuto, kjer so ladjo po pregledu ipustili.

Naposled so v Ferol odvedli sovjetsko ladjo »Sahalin«, ki je prevažala tovor petroleja za neko nemško tvrdko. Tudi to ladjo so po pregledu tovora in listin ipustili.

Belgija zahteva zadoščenje za ubitega poslanika

BRUSELJ, 10. januarja. AA. (DNB) Zunanje ministrstvo je včeraj objavilo noto, ki jo je belgijska vlada dva dni prej poslala po svojem odpravniku poslov v Madridu španskim boljševikom. Nota proglasa republikance v Valenciji za odgovorne za umor barona Cosgraveja, ki je v zadnjem času vodil belgijsko poslanstvo v Madridu. Sklicujoč se na načela mednarodnega prava je belgijska vlada v svoji notji postavila naslednje zahteve: 1. vlada v Valenciji se mora uradno in pismeno opravičiti, ter izraziti svoje sožalje. 2. zagotoviti mora prevoz zemskih ostankov ubitega diplomatskega zastopnika ter izkazati vse vojaške časti. 3. belgijski vladi mora izplačati 1 milijon frankov za sorodnike žrtve. 4. Izdati mora vse odredbe, da bodo krivci kaznovani.

Seja madriške vlade

VALENCIJA, 10. januarja. AA. (Havas) Španska vlada je imela snoči sejo, ki je trajala preko 5 ur. Po seji je kmetijski minister izjavil novinarjem, da je zunanji minister Del Vajo poročal o mednarodnem položaju in da je ministri svet na osnovi tega poročila sprejel vse potrebne odredbe. Ministriški svet je sklenil med drugim, da ga bo Del Vajo zastopal na prihodnjem zasedanju Društva narodov.

Schuschniggov sestanek z Otonom Habsburškim

Dunaj, 10. januarja. Tu so se danes razširile vesti, da se je kancelar dr. Schuschnigg, ki se od božiča sem mudi na Tirolskem, danes sestal na švicarski meji pa Predarlskem z Otonom Habsburškim. Sestanku je nekaj časa prisostvoval tudi vodja avstrijskih legitimistov dr. Wiesner, ki je za božič odpotoval v Steenockerzel. V dunajskih vladnih krogih te vesti sicer demantirajo, vendar pa jih legitimistični krogi vzdržujejo in naglašajo, da monarhistična akcija v Avstriji naglo dozoreva ter da bo še leto prišlo do obnove monarhije.

Obnova pogajanj med Avstrijo in Nemčijo

Dunaj, 10. januarja. b. »Neues Wiener Journal« doznava, da se bodo tik pred božičem prekinjena trgovinska pogajanja med Nemčijo in Avstrijo znova začela v ponedeljek.

Prezident dr. Beneš obišče Jugoslavijo

V Beograd bo prišel najbrže meseca maja o priliki zasedanja Male antante

PARIZ, 10. januarja. r. Agencija Havas poroča, da bo predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš na spomlad oficielno posetil Jugoslavijo. V beograjskih diplomatskih krogih so bili o tem že obveščeni in ta vest ni izzvala posebnega presenečenja. Smatrajo za verjetno, da bo dr. Beneš prispel v Jugoslavijo meseca maja, naj-

brže o priliki zasedanja stalnega sveta Male antante ter bo prisostvoval sestanku zunanjih ministrov Jugoslavije, Češkoslovaške in Rumunije. Iz Jugoslavije bo prezident češkoslovaške republike krenil v Bukarešto, da vrne poset rumunskemu kralju Karolu, ki je lanske jeseni obiskal Prago.

Nov vojaški upor v severni Kitajski

Zavezniki Čangsuelianga so ustanovili svojo vlado in napovedali boj proti Nankingu in Tokiju

LONDON, 10. januarja. br. V severno-kitajski provinci Šensu je prišlo do novega upora. Zaupnik generala Čangsuelianga se je združil z levčarskimi elementi ter zavzel glavno mesto pokrajine Sianfu. Tam je sestavil revolucionarno vlado, ki je proglasila za svoj program kitajski nacionalni preporod in odločno borbo proti Japonci. Zaradi tega utegnemo nastati na Daljnem vzhodu nove komplikacije. Nova vlada je tudi proglasila zavezništvo s Sovjetsko Rusijo.

Sangaj, 10. januarja. AA. Po informacijah centralne kitajske agencije je general Janghučeng, desna roka maršala Čangsuelianga, brzojavno protestiral pri nankinški vladi zaradi tega, ker ne vodi protijaponske politike. General je v svoji brzojavki

naglasil, da vojaški in upravni ukrepi, ki so bili izdani v pokrajini Kansu in Šensi kažejo, da nankinška vlada ne nastopa proti Japoncem. Zaradi tega ne bo več podpiral centralne vlade, dokler ne spremeni svojega stališča. Vojska, ki ji načeljuje, je ogorčena zaradi tega, ker maršala Čangsuelianga se zmerom niso izpustili iz zapor. General je izvršil mobilizacijo večjega števila kitajskih tolp, da bi tako ojačil svojo vojsko, ter da organizira nov vojaški upor v pokrajini Šensu.

Sangaj, 10. januarja. AA. (Reuter) Kitajski ekstremisti so zavzeli Sianfu. Pravi, da je ob tej priliki prišlo do hudih spopadov med njimi in vladnimi četami. V evropskih krogih je nastala huda bojazan za tuje državljane v Sianfuju.

Huda epidemija gripe v Angliji

Obolelo je nad 3 milijone ljudi

LONDON, 10. januarja. r. V južni Angliji razsaja huda epidemija gripe. Ministrstvo za narodno zdravje je sedaj objavilo uradno statistiko, po kateri je doslej umrlo 1.825 oseb. Epidemija razsaja najhuje v samem Londonu in v sosednjih grofijah ter obsega področje, ki šteje 12 milijonov prebivalcev. Dobra četrtina prebivalcev je obolela na gripi. Zelo nevarna obolenja so nastala v mornarici, tako vojni kakor trgovski. Poveljnik vojne luke v Plymouthu je izdal povelje, s katerim prepoveduje

mornarjem in oficirjem posejanje javnih lokalov in sploh krajev, kjer se zbira mnogo ljudi. Prepovedan je zlasti poset gostiln, kavarn, kinematografov, gledališč. Tudi se ne smejo voziti na avtobusih, tramvajih in na podzemski železnici. S tem hoče preprečiti nadaljnja obolenja v vojski in mornarici, ki zelo ogrožajo redno službo. Zdravniki imajo polne roke dela, a tudi bolnice so prenapolnjene. Mnoge šole bodo ostale tudi po praznikih zaprte.

Fašizem in država

Fašistična stranka se vedno bolj istoveti z državo
Važna pooblastila vladi

Rim, 10. januarja. AA. Sklep včerajšnje seje italijanske vlade, da se generalnemu tajniku fašistične stranke podeli položaj in ime ministra brez portfelja, so politični krogi v Rimu in v drugih italijanskih mestih sprejeli z velikim zadovoljstvom. Predvsem ga smatrajo za pravo revolucionarno dejanje. »Tribuna« pravi, da je bil s tem tajnik stranke, ki je imel že doslej pravico sodelovati na sejah ministrskega sveta popolnoma vključen v vlado. »Giornale d'Italia« naglašajo, da pomeni to imenovanje revolucionarni ukrep, ki kaže, da je prišlo v naglem razvoju fašističnega režima do popol-

noma intimne fuzije med stranko in državo. Ministriški svet je na svoji včerajšnji seji sprejel v načelu tudi načrt zakona, po katerem se imajo vladi dati pooblastila za izdajanje navedil v primeru vojne, kakor tudi za določanje stališča, da bo ta zakonski načrt predložen poslanski zbornici v odobritev brez posebne podrobne utemeljitve. Uradni krogi naglašajo, da načrt ni v nikakršni zvezi s sedanjim mednarodnim položajem. S tem zakonom bo na vlado prenesenih nekaj kompetenc, ki so doslej pripadale kroni, odnosno glavnemu generalnemu štabu italijanske vojske.

Francija in Turčija se bosta sami sporazumeli

Intervencija Društva narodov ne bo potrebna

Ankara, 10. januarja. AA. Včeraj se je sestaj poslanski klub vladne večine, kateremu je zunanji minister Ruždž Aras obširno poročal o pogajanjih s Francijo zaradi isken-devnskoga sandžaka. Minister je potrdil, da je o prihodnjih pogovorih z zasopniki francoske vlade ugovoril, da je Francija zares pripravljena sporazumeti se s Turčijo o usodi Turkov v Siriji. Francoski poslanik pa je imel premalo časa, da bi lahko turški vladi predložil nove francoske predloge. Potrdil je, da sta turška in francoska vlada oglašeno sklenili zahtevati odgoditev zasedanja sveta Društva narodov za tri dni do 21. januarja. Naglasil je, da vlada v vseh prijateljskih državah veliko zanimanje za ureditev tega francosko-turškega spora. Čeprav se

razrvani družini

Družinski oče ubit

Maribor preko nedelje

Dve nesreči italijanskih parnikov

Degrelle ne da miru

Trocki v Mehiki

Nizozemska prestolonaslednica na Poljskem

Lord Rothermere pri Hitlerju

Berlin, 10. jan. b. »Lokalanzeiger« poroča, da je Hitler večeraj na svojem posestvu v Berchtesgadnu sprejel znanega konservativnega angleškega politika lorda Rothermera.

urejenih odsekih, ki naj bi posegli globoko v družinsko in javno življenje. Najvažnejši odseki, ki so takoj po ustanovitvi društva stopili v življenje, utegnejo postati naslednji:

Mladinski bo pomagal družinam pri vzgoji otrok vseh starosti. Družil bo mladino v njenem prostem času ter ji bo nudil primerno zaposlitev upoštevaje njene prirodne nagnje. Ta zaposlitev ji bo odvrčala od vsega slabega in jo bo pripravljala s samodelavnostjo na bodoče življenje.

Drugi, prav tako važen odsek bo **počitnice**, ki, ki bo nudil cenen odmor staršem, zlasti materam, ki so često mnogo bolj potrebne počitnice kakor otroci. Organiziral bo izvedil izlete, taborjenja in letovanja celih družin med letom in v počitnicah na principu čim manjših stroškov in čim večjih udobnosti.

Tretji in nadvse važen bo *materninski odsek*, ki bo skrbel za zaščito oporo in izobrazbo mater, sedanjih in bodočih. Matere v svoji preveliki ljubezni in gorečnosti do otroka, pa tudi v nevednosti zagrešujejo marsikaj pri vrzeli in vzgoji otrok, zaradi česar so otroci oškodovani za vse svoje življenje. Odsek bo prijel za predavanja in tečaje, ki se bodo bavili z zdravstveno in pedagoško izobrazbo mater, ustanovljal pa bo tudi materske posvetovalnice, ki bodo dajale brezplačne nasvete v vseh primerih. V programu tega odseka je tudi ustanavljanje dečjih, mladinskih in podobnih institucij.

Sličen materinskemu bo očetovski odsek. V okviru pravil je dana možnost za osno vanje vseh mogočih odsekov, ki naj vzpo stavijo zvezo med družino, družbo in jav nostjo.

Sportna medelja

Hajduk doma poražen

Gradjanski ima po svoji zmagi nad Hajdukom največ izgledov za jesenskega prvaka
Pričakovani poraz Haika

Po dolgem presledku — zadnje državno prvenstveno tekmo so se vršile 29. novembra — se je danes nadaljeval jesenski del državnega prvenstva V zaostanku so bili še BSK, Hajduk, Gradjanski, Jugoslavija, Haik in Concordia Vzroki za to zaostanke so bili različni: turneja Gradjanskega v Angliji, nastop naše reprezentance v Parizu, finale za Jugocup itd. Dolgo je trajalo, dokler JNS ni odredil nekatere termine za zaostale tekme. Zaradi določitve teh terminov je prišlo med Gradjanskim in Hajdukom celo do diferenc, med zagrebškimi klubi pa se je pojavilo precejšnje nezadovoljstvo proti JNS. Včeraj pa so vendarle nastopila štiri moštva, in sicer Gradjanski v Splitu proti tamošnjemu Hajduku, Haik pa v Beogradu proti Jugoslaviji.

Za izid v Beogradu ni bilo mnogo ugibanja. Jugoslavija je zlasti po veliki zmagi nad dunajsko Vienno veljala kot favorit in je tudi v resnici odnesla Haika obe točki.

Drugeče je bilo s tekmo v Splitu. Tekma je bila za Hajduka izredne važnosti, ker bi, ako bi zmagal, prišel na čelo tabele. Slični so tudi veljali kot favoriti, ker so igrali na domačem terenu. Gradjanskemu pa je uspelo, da si je priboril zmago in s tem tudi največ izgledov, da postane jesenski prvak, ker mora odigrati še dve tekmi. Ve-

selje v Zagrebu je danes zelo veliko, zlasti ker so »purgerji« porazili »sovražnega« Hajduka.

Tablica se je kljub temu, da sta bili samo dve tekmi, precej izpremenila. Najboljši skok je napravil Gradjanski, namreč s 5 na 2 mesto. Jugoslavija, dosedaj šesta, je postala četrta. Hajduk je moral s 3. na 5. mesto. Tudi na današnjih tekmah neudeležena BSK in Bask, imata kakor Jugoslavija in Hajduk po 10 točk, sta bila nekoliko prizadeta BSK je šel z 2 na 3 Bask pa s 4. na 6. mesto. Haik je ostal na svojem osmem mestu, je pa naš Ljubljani napravil s svojim porazom precejšnjo uslugo: odigrati mora samo še eno tekmo. Tudi ako bi zmagal, najbrže ne bo dosegel boljše gol-diference kot Ljubljana, ki bo ostala na priborjenem sedmem mestu.

Tablica je sedaj tale:

Slavija S.	9	5	2	22:16	12
Gradjanski	7	5	1	17:6	11
BSK	8	4	2	18:7	10
Jugoslavija	8	5	0	20:9	10
Hajduk	9	5	0	19:9	10
Bask	9	4	2	17:16	10
Ljubljana	9	2	3	9:14	7
Slavija O.	9	2	5	11:22	6
Haik	8	1	3	7:22	5
Concordia	8	1	1	8:27	3

Gradjanski : Hajduk 1 : 0 (0 : 0)

Split, 10. januarja. V jesenskem delu državnega prvenstva se je danes vršila zadnja tekma v Splitu, in sicer med donacijskim Hajdukom in Gradjanskim. Vreme je bilo zelo neugodno, ker je pihala močna burja. Zaradi tega je bilo na igrišču le okoli 2.500 gledalcev, ki pa so razočarani zapustili igrišče.

Gradjanski je nastopil brez Pogačnika na mestu srednjega krilca, Hajduk pa brez Lenešića, ki je bolan. V prvih 20. min. je Hajduk predvedel lepo, toda nekoristno igro. Njegov napad se ni mogel prebiti skozi izvrstno obrambo Gradjanskega. V prvem polčasu se je igra gibala večinoma na srednjem igrišču, tako da oba vratarja nista imela skoraj nobenega posla. Pri Gradjanskem sta se izkazala v napadu Medarić in Pleše, a tudi Lešnjak je dobro vodil napadno vrsto. V krilski vrsti je bil najboljši Kovačević. Branilca sta pokazala taktično zelo dobro igro.

V drugem polčasu je Hajduk imel več od igre. Gradjanski se unakne v obrambo, zaradi česar Hajdukov napad, ki poleg tega igra zelo razglašeno, ne more skozi živi id Gradjanskega. V 16. min. zabije Lešnjak po kombinaciji notranjega trija edini gol dneva.

Nato spremeni Hajduk svojo napadno vrsto. Kragić je šel z levega krila v desno zvezo, Krulc z zveze na desno krilo, Alujević pa na Kragićevo mesto. Ta sprememba pa je pokazala še večjo nemožnost Hajdukovega napada, ki je do konca tekme igral zelo razglašeno. Po doseženem голу se povleče Gradjanski popolnoma v obrambo ter mu uspe držati zmagoviti rezultat.

Po poteku igre sta bili moštvi precej enakovredna nasprotnika. Neodločen rezultat bi bolj odgovarjal.

Sodil je dobro g. Živković iz Beograda.

Jugoslavija : Haik

2 : 0 (1 : 0)

Beograd, 10. januarja. Čeprav je bilo danes zelo hladno vreme in je pihala močan veter, se je vendarle zbralo precej gledalcev na tekmi med Jugoslavijo in Haikom.

Letni obračun SK Ljubljane

Občni zbor našega ligaša je potekel v najlepši harmoniji
— Iz novega odbora se izraža koncentracija razpoložljivih sil

V soboto zvečer so polagali obračun o svojem delu voditelji našega ligaša. Za ta občni zbor je bilo precej zanimanja ne samo v ožjih klubskih krogih, zaradi česar je bil tudi posej dober. Aktivni igralci so se udeležili obnega zbora le v manjšem številu; razumljivo, saj so imeli prejšnji večer svoj sestanek, na katerem so si izbrali za bodoče leto svoje tehnično vodstvo.

Potek obnega zbora je bil povsem harmoničen, skoro bi rekli prijateljski. O poročilih ni bilo skoro nobene debate, čemu neki? Saj se je iz teh poročil zrcalilo stremiljenje vodstva kluba, ki je gotovo vložilo samo najboljšo v delo za prosvet svojega kluba. Šlo je za to, da se spomladanska fuzija obeh nekdanjih vodilnih ljubljanskih nogometnih sekcij res do temelja izvede, kar naj bi našlo svoj izraz v dokončni koncentraciji vseh delavcev, ki so se kadarkoli udeleževali v delu za naš nogomet. Ta napor je ob volitvah novega odbora doživel popoln uspeh. Pri oblikovanju novega odbora se je obenem pazilo, da pride do izraza tudi mlajša generacija, ki naj sčasoma povsem prevzame dediščino po naših sportnih delavcih. Tako vidimo v novem odboru tudi imena mlajših sportnih delavcev, ki so zaenkrat še nepopolni listi.

Iz poročil

Pred prehodom na dnevni red so bile odposlane udanostne in pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., ministru dr. Rogiću in JNS.

V svojem nagovoru je predsednik kluba g. inž. Bartl povdaril zlasti tri momente: predvsem historijat kluba, odnosno njegovega nastanka, iz katerega se izraža globoko spoznanje, da prejšnje deljeno delo ni dalo pričakovanih uspehov in da je iz tega spoznanja izšla akcija za ustanovitev SK Ljubljane; dalje je omenil težko finančno značaj, s katerim se je

V prvem polčasu je bila igra precej mlajna. Haik je bil enakovreden nasprotniku in je večkrat prihajal pred gol Jugoslavije, toda njegov napad ni izkoristil mnogo šans. Najboljši napadalec je bil Hitrec, katerega pa je dobro držal srednji krilec Jugoslavije Radanović. Zvezi in krili Haika niso bili na višini. Ožja obramba Haika je igrala zelo dobro. V krilski vrsti sta se odlikovala Pajević in Golac.

Jugoslavija ni igrala tako, kakor proti Vienni. Najboljši igralec je bil Zečević na levem krilu, ki se je pokazal v sijajni formi. V 30. min. pride Zečević z žogo 3 m pred gol in strelja v levi spodnji kot, toda vratar Haika odbije v korner. V 42. min. strelja Lojanić v vratarja, ki pade in pusti žogo v mrežo. 1:0 za Jugoslavijo.

Od 10. min. drugega polčasa naprej je Jugoslavija prevzela vso iniciativo, tako da se je zelo dolgo igralo samo pred golom Haika. V tem času je bilo zabeleži 20 kornerjev proti Zagrebčanom. V 40. min. korner proti Haiku. Pred golom pride do velike gneče. Ker je Konstantinović odbil žogo z roko, odredi sodnik enajstmetrovko, ki jo Petrović pretvori v drugi gol in končni rezultat 2:0.

Sodil je g. Stefanović zelo slabo, toda pristranski ni bil.

Ostale nogometne tekme

LJUBLJANA: Včeraj se je na igrišču Hermesa pričel turnir za zimski pokal, na katerem sodelujejo štirje klubi. Včerajšnji tekmi sta prinesli naravnost hazena rezultata. namreč Grafika : Zalog 11:0 (7:0) in Hermes : Svoboda 9:0 (4:0).

ZAGREB: Concordia : reprezentanca 1a razreda 3:1 (0:1).

BOROVO: Vienna : Bata 4:2 (0:0).

RIM: Prvenstvo. Ambrosiana : Alessandria 3:0. Milano : Bologna 1:0. Juventus : Fiorentina 3:1. Luchese : Torino 3:1. Genova : Triestina 1:0. Napoli : Sampierdarena 2:0. Novara : Roma 5:1. Lazio : Bari 3:1.

Imel novi klub boriti že od svojega postanka. Tozadevno je mogel predsednik ugotoviti, da je odstopajoča klubova uprava svoj klub obvarovala vsaj nadaljnjih obremenitev; naposled je to dokazil vprašanja igrišča in naporov, da bi se v tem vprašanju prišlo do zadovoljive rešitve, ki pa so vsaj začasno ostali brezuspešni.

Obširnejše tajniško poročilo razpravlja o dogodkih od 27. avgusta 1936 dalje. Poleg čisto formalnih podatkov o administraciji kluba v tem času, iz katerih sledi, da je število celokupnega članstva 342 in da se število članstva razveseljuje več, obsega poročilo tudi nekaj značilnih opazovanj. Tako podaja sliko o razvoju miselnosti v novem klubu in o zadovoljstvu ugotavlja, da se je nekdanja razdvojenost v ljubljanskih nogometnih krogih ne samo podela, temveč se je proti koncu poslovne dobe že očitno zbrisala. In to ne samo v moštvi, kjer nekdanja provenienca poedinih igralcev sploh ne prihaja več do izraza, temveč tudi v krogu klubskih delavcev in članstva. V opazkah o splošnem stanju kluba je značilna ugotovitev, da se gospodarski položaj kluba ni niti poslabšal niti zboljšal. Klub je zadolžen za skoro natančno isto vso, kolikor je tekmo svojega obstoja plačal državnim davčnim. V moštvi je izbruhnila tih pred začetkom liginega tekmovalnega kriza, ki je prišla do izraza z izstopom šestih igralcev prvega moštva. S tem v zvezi se je načel problem, ali se more vzdržati konkurenca v vrhunskem nogometnem tekmovalju samo s sedanjimi sredstvi. Čas je kot najbolj zdravniki tudi to rano brez vseh posledic zaceliti, ostane pa še odprto načeto vprašanje. Odnosaj do LNP in JNS so bili pristrani in korektni. Na nedavni savezni skupščini se je pojavil predlog zagrebških klubov o reorganizaciji saveza, ki naj bi se izvedla z ustanovitvijo nekakih vmesnih savezov.

Tak načrt ni niti v interesu slovenskih klubov, niti v interesu SK Ljubljane, zato bo morala bodoča klubova uprava temu vprašanju posvetiti najbujnejšo pozornost. O položaju kluba v Ljubljani pravi poročilo, da se je razvil v najboljši meri, kar se kaže zlasti v naraščajočem številu članstva in prijateljev kluba, predvsem pa v znatnem porastu poseta tekem, ki je v primeri z nedavnimi časi za 100 odstotkov večji. Odnosaj do drugih lokalnih in ligaških klubov so bili prijateljski in korektni.

Tehnično poročilo
je podal tehnični referent g. Buljević. Start v ligaško konkurenco je izvedlo moštvo z neverjetnim elanom. Potem je udarna sila moštva od tekme do tekme pojemale. Fantje živijo na preniknem standardu, da bi zmogli ves fizičen napor. Placement moštva v ligi nas ne more povsem zadovoljiti. Od razpoložljivih finančnih sredstev bo predvsem odvisno, ali se bo moglo moštvo v drugi polovici tekmovalja uvrstiti v gornjo hišo na tablici Klub ima 97 verificiranih igralcev, kar je za njegove finančne sposobnosti odločno preveč. V štirih mesecih tekoče poslovne dobe so moštva nastopila v 30 javnih tekmah. Prvo moštvo je odigralo 5 prijateljskih in eno mednarodno tekmo s scorem 31 : 10, potem 9 prvenstvenih tekem s scorem 9 : 14. Rezerva je odigrala 9 prijateljskih tekem in dosegla količnik 36 : 11. Juniorji so nastopili v 4 prvenstvenih tekmah in dosegli rezultat 20 : 3, v dveh prijateljskih tekmah pa 6 : 1.

Blagajnik
g. Illovar je orisal v številkah finančni efekt te kratke poslovne dobe. Celokupni promet je bil 226.887,24 Din. od tega dohodkov 111.159,25, izdatkov 112.432,90 Din. Deficit znaša torej 1.272,65 Din.

Klubski dan v Planici

Ilirija in Rateče sta v idealnih snežnih razmerah organizirala klubski dan — Slična prireditev je bila tudi v Mojstrani

Rateče-Planica, 10. januarja

Planica je danes beležila prav lep poset. Čeprav je res, da je zasluzila še boljše. Toplomjer je v zgodnjih jutranjih urah v vasi zlezal na 20 stopinj pod ničlo, pri domu Ilirije pa se je držal na 15 stopinj pod črto, toda zimsko sonce je v tem prelestnem gorenskem kotu storilo svoje in okoli pol dneva menda ni bilo nikogar, ki bi vzhicen ne ogledoval sveta okoli sebe in ne hvalil božjega dneva, ki mu ga je baš za nedeljo poklonila usoda. Razen številnih smučarjev, ki so prišli v borovški kot za svoje veselje in zabavo, se je zbrala tamkaj tudi precej številna družba smučarjev tekmovalcev, članov SK Ilirije in domačega SK Rateč, da bi absolvirala svoj klubski dan.

Ker so bili tudi drugod na sporedu slične prireditve, ki so omejene le na članstvo posameznih klubov, je bila tudi udeležba na tej klubski prireditvi Ilirije in Rateč razmeroma majhna. Kakor rečeno, so bile vremenske in snežne prilike naravnost sijajne in je samo škoda, da se na današnji prireditvi v Planici niso zbrali še razni tekmovalci, ki na svojih klubskih prireditvah niso imeli možnosti, da bi nastopili. Saj je bilo med »domačini« tudi nekaj tekmovalcev, ki so šli na progo izven konkurence in so vsaj lahko tako pomerili svoje sile s člani prirediteljev.

Start in cilj za smuči tek, ki je bil pri mlekarni v vasi je bil zaradi lokalnih zadev odložen na poznejšo uro, tako da je prvi tekmovalce odšel na progo šele ob 10.55. Startalo je vsega 21 tekmovalcev, in sicer 8 v seniorski, 9 v juniorski in 4 v mladinski skupini. Proge so merile za mladino 4, za juniorje 8, za seniorje pa skoraj gotovo 15 km. V seniorski skupini smo opazili na startu lanskega olimpijca Knopa, ki je tudi to pot z lahkoto uveljavil svojo formo, dalje pa še njegovega klubskega tovariša Mraka, ki se je v tej tekmi že drugič plasil na naslednje mesto za njim s precej manjšo razliko kot na otvoritveni tekmi. Vse proge so vodile od starta na zapad do meje, nato preko železniške proge in v večjih ali manjših zankah mimo vseh treh skakalnic ter po obronkih Slatne v smeri proti Podkorenju, od koder so se zopet po desni strani železniške proge vrnile v Rateče in na cilj. V ostalem je treba poudariti, da so bile izrazito dolinske značaje, težko pa je bilo za tekmovalce, ker je med tekmo v jarku vladal še precej občuten mraz.

Podrobni rezultati

V seniorski skupini: 1. Knap Leon 49:12, 2. Mrak Franc (oba Ilirija) 52:14, 3. Petrič Ivan (Rateče) 54:00, 4. Pribošek Franc 56:52, 5. Gregorij Franc 57:55, 6. Primožič Ludvik 59:10, 7. Stolar Jože (vsi Ilirija) 1:01.06.

Izven konkurence je v tej skupini startal tudi Mariborčan Priveršek Tone, ki je dosegel čas 58:05.

Pet mladih skladateljev se predstavlja

Ob ediciji Mednarodnega društva za sodobno pesem

Pod okriljem Jugoslovanske sekcije Mednarodnega društva za sodobno glasbo (Société internationale pour la musique contemporaine), ki je s tem izdala svoj prvi zvezek pri nas, je za božične praznike izšla zbirka sk'edb naših najmlajših, modernih usmerjenih skladateljev pod naslovom »Naša pesem« s posvetilom njihovuemu učitelju Slavku Ostercu. Mednarodno društvo za sodobno glasbo vključuje 33 raznih dr-

Po teh poročilih je stediša razmerična, nato so prišle na vrsto

volitve
Po predtajanju liste se je oglašil Kralj, ki je to listo s svojo logično preciznostjo podprl. Izvolitvijo predlaganega odbora se bomo izognili vsem izvenklubskim intrigam, prepričan pa je, da bo ta odbor, ki ni produkt nobene kaprice, izvoljen tudi iz drugih razlogov. Sedanja generacija mora v osredotočenem odboru ustvariti pogoje, da bo mogla mlajša generacija z uspehom vzeti usodo slovenskega nogometa v svoje roke. Ne sme se pa tudi pozabiti na to, da nam sportni tovariši iz Zagreba stalno podminirajo tla, dasi se mi skrbno izogibamo vsakim akcijam na področju ZNP. Še na izredni savezni skupščini se je z Bergerjem napravil gentlemenki aranžman, po katerem se je Berger obvezal, da se v vprašanju SK Ljubljane ne bo več vtičal, sedaj pa se sliši, da je bilo Bergerju na nedavni savezni skupščini vprašanje SK Ljubljane zopet glavni argument v kritiki poslovanja savezne uprave.

Z vsemi proti dvema glasovoma je bil izvoljen novi upravni odbor: predsednik Šibenik Filip, I. podpredsednik dr. Puc Boris, II. podpredsednik dr. Dolinar Jakob, I. tajnik Peric Mirko, II. tajnik Škerl Pero, I. blagajnik Deu Stanko, II. blagajnik Kušar Ivan, tehnični referent Macoratti Lado, finančni referent rav. Wolf Anton, zdravstveni referent dr. Prodan Josip, odborniki Betetto Evgen, Turk Albin, Verovšek Josip, dr. Buljević Zvonko, Goslar Branko, Jerala Fran, Buljević Nedjelko. V reprezentančni odbor so bili izvoljeni: ing. Bartl Ivan, Sancin Ivo, Zupanc Miro, ing. Treo Mile, Soss Karel, Tomažič Tonč, Kralj Ivan, Pogačnik Josip, Fridrich Aleksander, dr. Blinc Leon, ing. Milhofer, Kanc Anton, dr. Köstl Jan, major Vizjak Milko, Klemenčič Milovan, Setina Franc, Hafner Josip, Stanko Jurij, ing. Kobi Josko, dr. Grošelj Leopold, dr. Pless Ivan, ing. Löser Oskar, ing. Rohrmann Vlado, Vljaj Stefan. Nadzorstveni odbor: Fajdiga Hinko, ing. Kuljiš Vinko, Nahtigal Josip, Kovačič Niko, Ivančič Josip. Razsodišče: dr. Jenko Ivan, dr. Dougan Danilo, dr. Kuheš Mirko, Zolakar Rudolf, dr. Žužek Bogdan.

Med slučajnostmi je bila izrečena pohvala Nedeljkju Buljeviću za njegovo neprtrgano 15-letno delo tehničnega referenta. Na predlog Kralja se je odposlala MZEFVN brzojavka z zahtevo po odpravi taks.

V juniorski skupini je bil vrstni red na cilju naslednji: 1. Arih Miha (Ilirija) 29:29, 2. Rožič Andrej 30:58, 3. Mežik Ivan (oba Rateče) 32:08, 4. Tome Vlado 32:25, 5. Likar Fric 34:58, 6. Zuccato Vinko (vsi Ilirija) 35:34.

Izven konkurence sta v tej skupini startala Stopar Branko, ki je presmukal progo v času 29:05 in pa član SK Ljubljane Zajc Tone, ki je privozil v cilj v času 31:37.

V mladinski skupini (do 16. leta starosti) so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Kajzar Franc (Rateče) 24:04, 2. Orzvald Lojze (Ilirija) 24:08, 3. Rožič Janez 25:35, 4. Kavalar Bogo (oba Rateče) 26:31.

Organizacija prireditve, ki je bila v rokah funkcionarjev Ilirije in domačega kluba, je bila brezhibna, o čemer najbolje pričča dejstvo, da so bile vse tekme v dobri uri končane. Vsekakor so imeli pri tej organizaciji funkcionarji SK Ilirije glavno vlogo in morda ne bo napak, če jo bodo v bodoče v tem kraju, ki spada gotovo med kadre našega smučarskega naraščaja, čamprej prevzeli popolnoma v svoje roke.

Skoki naraščaja

Popoldne je bila na mali skakalnici določena repriza krasnih skakalnih poskusov našega skakalnega naraščaja. Po še nepreverjenih informacijah je gorenski kot od Jesenic navzgor prejel v teku zadnjih dni od nekdaj strogo okrožnico, ki šolski mladini prepoveduje smuško skakanje v kakršnikoli obliki. Posledica tega je bila, da je bilo treba oficijelne skakalne tekme na vse strani odpovedati, toda kljub temu se je ob napovedani uri zbrala na strmini garda navdušenih naraščajnikov iz te panoge, ki je potem po mili volji skakala, dokler ni odšel njihov zadnji občudovalec. Agilni trener Albin Novšak in z njim tudi mi smo prepričani, da bo tisti ominozni odlok kmalu izgubil veljavo in da bo mladina pod njegovim vzornim vodstvom spet smela nadaljevati trening v tej priljubljani disciplini. Seveda je pri tem škoda za Novšaka, ki pravi, da za nobeno ceno ne gre sam trenirati na Pokljuko. Bajje ima v tem še nekaj zavzemnikov. Zato se zdi, da bo trener tamkaj imel samo delno zaposlitev.

Prireditve v Mojstrani

V Mojstrani se je danes vršil klubski dan z udeležbo številnih domačih tekmovalcev in tudi članov SK Bratstva z Jesenic. Kolikor smo mogli zvedeti do ure, je v dobrem času pred Gregor, Klančnikom zmagal njegov brat Lojze Klančnik. Proga je merila približno 15 km v Krmo, snežne razmere pa niso bile tako dobre kot v Planici. Na to prireditve se bomo še povrnili.

Planarni sestanek plavalne sekcije SK Ilirije bo drevi ob 18 v prostorih hotela Struželj. Udeležba za vse člane obvezna.

mlajšega je skupina. Druga Cvetka naproci na kratke razgovore, ki naj stremijo k mladiki poizkušati naš glasbeni javnosti. Kakšni pa so medsebojni odnosi med posamezniki v petnici, ki tokrat prvič skupno stopa pred javnost?

Po vnanji in notranji kompozicijski, arhitektonski, po izrazno-tehničnih sredstvih, po muzikalnem nastopu in stilu se močno razlikujemo. Čepusv je glavna smer bolj ali manj enotna, vendar se že kaže toliko osebnih nians, da je temu nujno morala slediti izrazita diferencija. Zato skladbe ne kažejo enotne črte, kar se mi zdi zelo pozitivno. Svoboda dejstvovanja, ki jo imamo v naši kompozicijski šoli, pa nati in čutenje lastne notranje svobode sta pač najvažnejši temelji uspešnega razvoja, ker nudita možnost, da se človek v svoji notranji sili razvije, ne pa da je že v svojem začetku hladen formalist, iskati, nenehoma grobiti in se razgledovati po vsebini lastne duše, stremeti po ekvivalentnem vnanjem izrazu notranjega doživlja: to mora biti življenska smer iskalca in tvorca na slednjem umetniškem področju. Pri vsem tem pa mora resen glasbenik poznati doseženi razvoj, sprejeti, kar je trajno vrednega, in skloniti glavo pred genijem nesmrtnega tvorca. Kajti zametavanje vrednot je le znak preskrajnega poznanja. Tudi svoboda na glasba je le nadaljevanje, razvoja nujnost, iskanje prilagoditve novim življenjskim oblikam. Ob študiju se vsak nashni na neko smer in najbolj umljivo je, da se sodobnik ob priznanju in oplojditvi po doseženem razvoju nagne v sodobno smer. Pri tem pa mora biti stvariteljsko toliko močan, da se ne bo predal dogmam in postal le slabši ali boljši epigon, temveč da kljub povezanosti z neko smerjo išče, kako bi svojemu notranjemu doživlju ustvaril ustreznega izraza in bi s tem del v formalnem in vsebinskem oziru svojemu delu pečat lastne duhovne osebnosti. Kako se bo razvila naša petnica, je vprašanje časa, ki izloča, kar je nesposobnega, in ohranja, kar je vrednega. Iz trojice skladb posameznega avtorja se da sicer že nekaj slutiti, vendar še zdaleka ne more biti razviden potek razvoja, ne vrednost sama. Moje skladbe te zbirke so nastale približno pred letom dni. Od takrat sem šel že precej dalje. Povsod se zavedam, da je moje delo začetek, ki še ne more dati popolnosti in prepričan sem, da se tudi vsi moji tovariši zavedajo tega. Procs nasti kristalizacije se vrši; neprestano vse življenje, če je v človeku res kaj tvorne moči. Izobražen, objektivni in pozoren motritelc bo našel v naših skladbah različne in skupnosti škaklne se javljajo v nas samih.

Kako pa ste prišli na misel in do edicije?

Sodelovali smo vsi pri tem. Zbirka smo nameniili mladinskim zborom, a je po tehnični strani precej težka in bo tako dopolna predvsem boljšim in najboljšim zborom. Trboveljskim slavikom pač ne bo delala težko. Izbrali smo socialne motive. Pogledati smo namreč hoteli v življenje žalostnega otroka, ki ne pozna smeha in solnce in se ne opaja ob toplim družinskem življenju, temveč mu bijejo v obraz in mu zastirpajo dušo le beda, sovraštvo in kletve. Zeleli smo izpolniti čisto doslej prazno stran naše mladinske glasbe, ki je nanjo zapelal prve toke zvoke pokoni Adamci s himno trboveljskih otrok: »Mi smo pa od tam doma, kjer se solnce ne smehtja!«. Po vsebini in notranjem ritmu smo izbrali tekste različne, kakršen odnos je do nečesa posameznik čutil. Izmed pesnikov so zastopali: Slokanova, Petelnova, Urv, Klopčič, Ložnikar, Noli-nal in Hudales.

Kako pa ste kaj zadovoljni z uspehom svojega dela in kako menite, da bodo zbirke sprejeli glasbeni krogi?

Na prvo je pač težko odgovoriti. Podurjam pa, da je zbirka prva te vrste v slovenski mladinski glasbeni literaturi in že samo to dejstvo nekaj velja. A kako jo bodo sprejeli glasbeni krogi? Kakor je pač to že od nekdaj navada pri Slovencih in povsod. Sodbde bodo padale pro in contra. A pri nas se posebej radi zremo zviška in oddalec na vse, kar je domačega in še novega po vrhu.

A vaše bodoče delo?

Kakor sem že dejal: razvoj bo pokazal, kdo se bo izobrazil in prave stvariteljske moči. Kdor že notranje sile nastopi svojo pot, jo nadaljuje brez ozira na levo in desno tako, kakor mu ukazujejo zakoni njegove notranjosti, in nihče mu ne bo krizal njegove poti. V organizacijskem pogledu mislim, pa se bo krog sodelavcev vedno bolj širil. S tem se bo naše celotno delo vedno bolj diferenciralo in po svoji pomembnosti stopnjevalo brez dvoma do zmerom večjih vrednot.

1. m.

ZMOTIL SE JE

Sladko ginjen zapuška gospod Ocvirek bar. Tako težavna je pot, tako težke so noge...

»Pripljite mi voz« — reče gospodu v uniformi, ki stoji pri vratih.

»Oprostite,« se ogorčeno oglasi gospod. »Jaz sem admiral.«

»Potem pa pripljite ladjo!«

DOBRA JUHA

Jaka se je peljal na deželo. Prišel je v gostilno in naročil juho.

Gostilničar je prihlačil v sobo. Pogledal je skozi okno. Pogledal je gosta. Potem je rekel:

»Po dežju diši.«

Jaka je odložil žlico.

»In okus ima tudi tak.«

»Kaj pa delaš?«

»O, nič posebnega. Vzemem samo novo bja-zinico za na stolo.«

(»College Humor«)

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo že za pol stoletja!

Teden dni filma

Marta Eggerthova nam je nedavno krasno zapela v najboljši lanskilski filmski opereti »Škrjanček poje, žvrgol«. Zdjaj je dovršila pri Ufi svoj najnovejši pevski film »Koncert na dvoru«, kjer poje s tenoristom Heestersom, ki smo ga spoznali v opereti »Dijak — prosjak«. Tudi ta film je zagotovljen za Ljubljano.

Kreutzerjeva sonata v filmu

Nov lep film, ki mu lahko priznamo: umetnina! Imenuje se »Kreutzerjeva sonata«. Kakor veste, je to najslavnejša novela Leva Tolstega. In koga so mogli izbrati pri filmanju za vlogo gosla Gregorja? Nikogar drugega kakor Albrehta Schönhalsa. Tudi v Ljubljani ste ga že spoznali v nekaterih odličnih filmih, zlasti v »Mazurke« in nedavno v »Mali trenje«. Toda v »Kreutzer-

jevi sonati« je njegova igra presenetljivo močna. Treba je to samo videti in poslušati. Vsa dvorana je očarana ko dvigne mojster lok in zapojejo strune na njegovih dragocenih goslih. Nežno se priključijo ostali instrumenti. Neumljive melodije, Čajkovskega himne nam dvigajo srca.

Albreht Schönhals, — da, to je on: sloveči virtuos Gregor Tuhačevski, Paganini svoje dobe, sloveči ruski glasbenik, ki se mu poklanjajo ljudje v največjih koncertnih dvoranah Evrope. On je zanimiv, temni mož z otožnimi očmi, v katere se zaljubljuje ženske. Sredi prekrasne igranja se zagledajo njegove oči v majhno ložo desno od odra. In ko preneha njegov lok izvaljati goslim melodije se pričene tragedija. Dva človeka, ki ju je bila glasba družila, ki ju je pa zakon razdružil, se spet razumeta in spoznata s pomočjo glasbe. Jealina Aleksandrova, ki je nekoč bila slavna klavirska virtuosinja in je zdaj soproga veleposestnika Andreja Pozdiševa, je spet našla svojega genialnega sorodnika Georgija. Umetniško sorodni duši se spet najdejo, nad vsem pa vlada čistost, kajti gospa preveč ljubi svojega moža in svoje dete. Samo glasba družila njo in Gregorja, a glasba tudi vodi do katastrofe. Ljubosumni mož umori ženo. Njemu ostane samota, glasbeniku glasba.

To je »Kreutzerjeva sonata«, pri kateri so avtorji manuskripta za film izbrali zgolj človeško tragedijo in zabrisali teoretični pietizem starega modrijana z Jasne Poljane. Insceniral je to tragedijo Vid Harlan. Vsi igralci so prvovrstni. A nad vsemi je Albreht Schönhals. Bivši doktor medicine je sam nadarjen glasbenik in s strastjo in vdanostjo igra Bacha in Beethovna. Zunanji obliko Grunewald, v samotni izven Berlina, tam stoji skromna hiša sredi zelenja. Tu živi umetnik. Mimo gredo ob lepih večerih spremljanci in mnogokrat čujejo, kako nekdo na gosli lepo igra Čajkovskega nesmrtno melodije. Marsikdo postopi in prisluhne. Potem pa ubere korak v mesto. In je ves začuden, če stopi v prvi kino, kjer igrajo »Kreutzerjevo sonato«, pa se mu zde melodije tako čudno znane.

Mariko Rötkovo smo v Ljubljani spoznali kot ljubko subreto že v nekaterih filmih, zlasti pa v »Dijaku prosjaku«. Njena največja vloga pa je v filmu »Duet«, ki se v originalu imenuje »In ti, srce, se pelješ z mano«. Film bo v kratkem teklet tudi v Ljubljani.

Prvi letošnji sovjetski film v kinu Matici

Sovjetski filmi so pri nas velika redkost, zato pa imajo pri občinstvu toliko večjo privlačnost. Še danes se ljudje z veseljem spominjajo na odlično opereto »Pastir Kostja« ter na krasne filme »Pot v življenje«, »Petrograjske bele noči«, »Gospoda Golovljevi« in na redke druge. V kratkem bomo imeli priložnost spoznati letošnji prvi veliki ruski film »Ciganske postave«. Film je odlična drama in nam z vso, ruskemu filmu lastno realnostjo predločuje življenje cigánov, njihovo ljubezen, njihove pradedne postave. V glavni vlogi srečamo znamenito pevko Lelo Cernoj, ki jo poznajo poslušalci radia iz sporeda moskovske radiopostaje; poleg nje ima zelo važno vlogo Aleksander Granah. Režija filma je bila v spretnih rokah S. Schneiderja, glasbo je komponiral Lobačev. Film je last produkcije Sovjet-Mesrabpom iz Moskve in je prvi film, ki je bil letos dan v promet. V Beogradu in Zagrebu je imel ogromen uspeh in nedvomno bo ugajal tudi ljubljanskemu občinstvu, ki si ga bo v Matici lahko ogledalo v nekaj dneh.

Beethoven

V Parizu je bila te dni slavnostna premiera najnovejšega filma, ki ga je napravil sloveči režiser Abel Gance. Film se imenuje »Velika ljubezen Ludvika Beethovna«. Če se povemo, da je Beethoven igral Harry Baur, (ki smo ga nedavno gledali v Unionu v vlogi Tarasa Bulbe), nam boste verjeli, da je film umetniško na višku. Zlasti presretnje so slike, ko se veliki in mračni mojster glasbe pričene zavedati, da bo oglušil. Ljubezen je gojil do lepe Juliette Guicardove, kateri je posvetil svojo najlepšo sonato.

Lutke v filmu

Na tisoče lutk so izdelali iz lesa, ila, cunj, kovine in so jih oblekli kakor žive igralce, da prepevajo, plešejo in se ljubijo na prav tako resničen način kakor živi ljudje. En sam igralec je resnično živ in okrog njega se gnete 3000 lutk, ki so tako velike kakor človeška dlan. Kje so napravili ta film? Kjer nek — v Rusiji! Imenuje se »Guliverjeva potovanja«. Film nas začne v svet Liliputancev. Pripovedke, o Guliverju, ki smo jih v otroški dobi kar požirali, nam zdaj predstavljajo čudovite fantastične dogodivščine, prikupno zasoljene s satiro in nepriljubljenimi humoristi. Filmanje je zahtevalo neverjetno mnogo truda in vztrajnosti, zato pa se ruski možje kamere in filma lahko ponašajo, da so dosegli presenetljiv mehanični triumf.

Hans Albers ima tudi v Ljubljani lepo število simpatizerjev. Njegov najnovejši film, ki ga je v Ido Turayevu velik del filma v Grčiji, se imenuje »Pod vročim nebom« in pravkar teče v kinu Matici.

Pariško življenje

bomo spoznali letos ne samo s potovanji na svetovno razstavo, marveč tudi po imenitnem francoskem filmu »La vie Parisienne«, ki so ga pravkar dokončali. Spoznali bomo tudi stari Pariz iz početka tega stoletja, posebno pa nas bo navdušil moderni Pariz, kamor se po 30 letih vrne bogati Brazilijaneec Don Ramiro s svojo lepo vnučkinjo Heleno. Oba vodi po Parizu mladi Parižan Georges. Sledi cela vrsta zelo ljubkih in mestoma tudi močno humorističnih prizorov, po katerih resnično spoznamo pariško življenje, za katero je treba mnogo denarja. Če nam bo dare, da ga vidimo za nizko vstopnino. Upamo vsaj, da pride ta film tudi v Ljubljano.

Znamko s sliko kralja Edvarda VIII., ki bodo kmalu redkost.

Abesinska vojna se lepo zrcali na abesinskih znamkah. Najprej so imeli v Abesiniji še znamke z negusovo glavo. Med vojno so jih dopolnjevali z znamkami rdečega križa. Nove abesinske znamke pa kažejo sliko Viktorja Emanuela kot abesinskega cesarja z amharskimi in italijanskimi napismi. Sicer pa je bila tudi Italija sama v letu 1936. precej plodovita, kar se kaže izdajanja znamk. Segla je kar 2000 let nazaj in proslavila rimskega pesnika Kvinta Horacija Flaka s serijo 14 znamk,

FOTOAMATER

Trdi, kontrastni negativi

so hud orih za kopiranje in povečevanje. Če so »sence« to je svetli deli negativna, brez risbe, ne pomaga noben, še tako mehak papir. Pomagala bi kvečjemu dolgotrajna in težavna retuša, ki pa ni za vsakogar. Če je vsaj nekaj risbe v sencah, tedaj je vredno napraviti poskus s Personovim postopkom, ki trdi, premalo osvetljene negativne do neke mere naravnost zahteva in daje po njih najlepše rezultate. Nevarno in zelo malo priporočljivo pa je takšne negativne obravnavati z različnimi slabilnimi in ojačevalnimi kemikalijami. Če nisi sicer, da je bil negativ popolnoma izpran, in da so kemikalije popolnoma čiste, tedaj te procedure rajši ostavi, ker se ti zua zgodi in se bo skoraj gotovo zgodilo, da boš dobil na negativ lise in maroge, ki se ne dajo odpraviti z ničemer več in ki negativ dokončno pokvarijo. Slabilno in ojačevalno obravnavanje s kemikalijami je samo za stare lisačke. Vsakdo pa lahko poskusi trdi negativ prekopirati na drugo mehko ploščo, ki jo z mehkim razvijačem razvije v mehak diapozitiv. Ta diapozitiv se prekopira v dianegativ na tretjo ploščo, kjer je mogoče z izbero primernega gradacije in primerne razvijanja doseči še večjo mehko-bo, Ta postopek prekopiranja na nove plošče, pri katerem prvotnemu negativu ne preti nobena nevarnost, se da uporabiti z istim dobrim uspehom v ostalem tudi za izdelavo novega, uporabnega negativa za preglehe in preosvetljene posnetke. Tu bomo kopirali samo na trde plošče in razvijali s trdimi razvijalci. Prekopiranje ima to napako, ki se očituje sicer v še večji meri pri ojačevanju in slabljenju negativa s kemikalijami, da pomnožuje zrno in ga povečuje. Zrno prvotnega negativa se pomnoži namreč z zrnim diapozitivom in dianegativom. Tega se izognemo, če uporabimo za prekopiranje namesto bolj občutljivih reprodukcij ali celo snemalnih plošč (in filmov) malo občutljive in zelo drobnozrnatne prave diapozitivne plošče. Tudi ni vse eno, ali izberemo navaden rapidni razvijalec ali razvijalec za drobno zrno. Dosti bolj mehke in izenačene pozitivne po trdih negativih nego s samim mehkim papirjem dobimo tudi na ta način, da osvetlimo papir obilneje nego normalno (pravo osvetlitev je treba določiti s poskusom). Preden papir razvijemo, ga kopljemo 30 do 40 sekund v 1-odstotni raztopini kalijevega bikromata. Po tej kopeli papir kratko izperemo, nato razvijemo v t. d.

Posvetovalnica

P. Š. - C.: Windischev prokatchinov izenačevalec z jedkim natronom, ki smo ga omenili v zadnji številki je v resnici tako učinkovit, da je bilo mogoče napraviti posnetek obločnega plamena brez najmanjšega sledu kakšnega obstreta. Posnetke žarnice, pri katerih se je videla na isti način vsaka žareča nitka, smo dosegli s tem razvijalcem tudi mi. Zrno je prilično drobno, pri uporabi primernih emulzij sploh ne pride v poštev. Recept je sledeči: I. raztopina (A) 100 cm prekuhanne vode, 8 g pirokatehina, 2,5 g kristalizirane natrijevega sulfita. V rjavi, polni steklenici se drži dolgo časa. II. raztopina (B) 10-odstotna raztopina jedkega natrona. V polni steklenici se drži kakšna 2 meseca. Za stojno razvijanje: 500 cc. a. vode, 12 cm A, 7 cm B. Temperatura razvijalca 18 do 19 stop., čas razvijanja 18 do 20 minut. Ta recept velja za normalno krepak negativni material. Za izredno briljanten material vzamemo na isto količino vode 26 cm A in 5 cm B. Mehkejšo negativno dobimo, če razvijamo krajši, krepkejšo, če razvijamo daljši čas, nego je predpisano. Za razvijanje v skodeli vzamemo na 100 cm vode 4 cm A in 3 cm B in trajno razvijanje potem 10 do 12 minut. — Ze rabljeni razvijalec zlijemo proč. Navzlic temu je ta razvijalec dovolj neznatnih količin kemikalij, ki jih potrebujemo, zelo poceni. Negativi imajo rjavkasto barvo, zato krijejo bolj, nego bi človek mislil, in je treba to upoštevati. Hladnejši razvijalec deluje zelo počasi.

R. B. — L.: Bele pike na Vaših negativih izvirajo od prahu. In tega prahu mora biti v vaši kameri precej. Poglejte in izpihajte! J. S. — M.: Prasko na negativih je vsakega mogoče napraviti neškodljivo. Sledov manjših ni težko izretuširati na pozitivu. Na ploščah se dajo večje tudi izretuširati najbolj z retuširnim barvilom in tenkim čopičem. Na filmih delajo večje prasko najmanjše preglavice, če kanemo na sprednjo in zadnjo stran 1 do 2 kapljici glicerina in

ga enakomerno razmazemo. Film položimo med dve stekleni plošči in ju stisnemo, da zračni mehurji izginejo. Če film potem tako povečamo, se prasko ne bodo poznale ali pa ostanejo le sledovi, ki jih je na papirju lahko izretuširati.

STRIC Z DEŽELE

V mesto pride stric s kmetov. Nečak ga vodi pet ur po mestu in nazadnje stopita v gostilno. Nečak misli, da bo stric začel zdaj hvaliti mesto, toda stric z dežele strmi neprestano na obesalnik, kjer visi njegova suknja in moški. Nečak je kar užaljen.

»No, kakšno besedo bi pa lahko znil, saj si dosti videl. Kaj pa strimš neprestano v svojo suknjo? Da le moraš biti tako nezaupljiv! Vidiš, jaz svoje še ne pogledam ne!«

Stric pa se mu posmeje in reče: »Saj je ne moreš. Pol ure je že, kar jo je nekdo odnesel.«

REKLAME

Stara trgovska hiša Cveba in Co se pripravlja, da bi proslavila svojo petdesetletnico. Pri tej priložnosti vpraša gospod Cveba svojega prijatelja:

»Poslušaj, jaz bi rad napravil za to priložnost nekaj posebnega, kar ne bi stalo preveč, nekaj, o čemer bi vsi listi pisali, in kar bi hkrati razveselilo tudi moje uslužbence.«

Prijatelj malo pomisli, potem pa reče: »Veš kaj! Obesi se! To ne bo dosti stalo, listi bodo pisali o tebi in uslužbenci bodo veselili!«

Iz akvaristove torbe

O zalivskem toku

in morski sablji

Kakor znano, se razvija v tropskih krajih živalsko in rastlinsko bujnost, baješlovno. V sladkih vodah Indije, na Malajskih in Anjelskih otokih in na srednjem ameriškem istmusu srečujemo ribice, ki se blešče v mavričnih barvah, pa tudi ob obali, v morju, zlasti na podmorske pokrajine živopisnih koralnikov in slikovitega skalovja strmi oko očarano od lepote ribic, ki švigajo kakor živi dragulji v vseh smereh.

Ker smo omenili amerišku ptico, kjer se poraja v Mehiki zaliv tok, topla gladinska struja, ki zapuša med Florido in Kubo zaliv v severovzhodni smeri, bodo morda zanimale posledice, ko bi struja prenehala, ko bi se Mehika in istmus tja do Paname pogreznila. Konec bi bil prijetnemu podnebnju zapadne Francije in Anglije, na Skandinavskem polotoku bi pa zrastle ogromni ledeniki, ki bi ohladili podnebje srednje Evrope, nastala bi ledena doba.

Vračajmo se spet v solnčne pokrajine, v toplejša morja, kjer živi med ostalimi ribami razbojnik svoje vrste. Morska sablja (Xiphias gladius L.) je ime te ribe, zraste pa le redko na 5 metrov. Oblika trupa je vretenčasto valjasta. Hrbtina plavuti je visoka, tudi podprena ima daljši rogeli, repna je nalič mesecu pred mlajem, prsni plavuti sta dolgi in ozki in navzdol pomaknjeni, ker manjkata rebušni. Glava je stožasta, očji srednje. Gornja čeljust se podaljša vodoravno v ost, ki iznaša četrt do tretjino dolžine ribje dolžine. Ribja je manjšim čolnom in tudi jadrcem zaradi svoje nagle razdraženosti nadležna, ker se tu in tam zarije s svojo konico v dno ladje, a tudi ljudi napada. Na Angleskem je nekdanji preboda kopajočega se moža. Znanje so tudi razne nezgode iz Južnega morja. Nekemu ribiču je bila zabodena desna roka, pri sledovanju letenčih rib je pa sablja prevrtila obe steni čolna, po naključju pa še koleno veslača. Pri neki jadralci je velika riba preuknjala pločevino, steno in tram na dnu ladje, poleg tega pa še dno sode, vegega 41 cm, 3 m dolga sablja se je na sponono zalezala posebno navzgor v dno čolna s tako silo, da so presenešeni veslači zagledali celo sprednji del glave. Če se osto globoko zarije v les, se pri prizadevanju po osvoboditvi navadno zlomi.

Ko jo zagledamo z ladje, bi mislili, da imamo opravka z morskim psom, lučoderom, ker je sablja tudi modra in ker ji moji hrbtina plavuti iz gladine. Hrana so ji največ ribe. V jate se zalepi udarjajoč naglo s konico in ko usmrti več rib, jih požre. Sablja love s kopjem, pa tudi z mrežami. V Sredozemskem morju je teh rib dovolj, s toplimi morskimi strujami se pa podajo tudi višje proti jugu in severu.

Budo, in tri dobredelne rumunske znamke za prvo rumunsko mornariško razstavo.

Prav lepi sta dve nizozemski znamki za 300letnico, kar je bila ustanovljena univerza v Utrechtu. Po obliki sta trikotni. Znamka za 6 centov v vinskih rdeči barvi kaže glavo Palade Atene, boginje modrosti, temno vijolična znamka po 12 in pol centa pa doprinosi sliko ustanovitelja vseučilišča Gisberta Boetija.

Po lepi izdelavi se odlikujejo švedske znamke, ki so izšle za jubilej švedske pošte. Ta pošta sega namreč že v 16. stoletje, ko so uredili vse potrebno, da so se pisma vladarja in viade hitro odpravljala. Pri tej priložnosti so začeli sprejemati tudi zasebna pisma. Ob času 30letne vojne so se nahajale povsod po Nemčiji švedske pošte. Na večini teh pošt so bili nemški prestopniki in nemški postarji. Dne 26. februarja 1636. je izšel ukaz o poštinih silah, ki je prav za prav ustanovljena listina švedske pošte in ki nam je zdaj prinesla serijo znamk s slikami dostavljajoč pošte od hodečih in jezečih slov od pošnega voza in pošnega parnika čez železnico in oceanске ladje do trimotornega letala. Na kretko naj omenimo še lepe poljske in češke znamke s pokrajinskimi slikami.

Z malostevilnimi izjemami so bile v države po drugih delih sveta zelo marjivne in izdajali novih znamk. V celoti je izšlo lani okoli 2000 raznih znamk, tako da bi popolna zbirka, ki je pa ni na svetu in je najbrž tudi ne bo, vsebovala brez posebnosti okoli 50.000 tiseč raznih znamk. In ker zbiralec ve, da popolnosti ne bo nikoli dosegel, se omeji na določene države, ki jih skuša s simboli izpopolniti. V prvi vrsti pa poskuša doseči to, da zbere vse znamke svoje domovine.

FILATELIJA

Lani je izšlo 2000 raznih znamk

Da bomo lahko gledali naprej, moramo upoštevati tudi preteklost. Človek, ki ljubi red, napravi to ob koncu leta. Ker je ljubezen do reda pogoj za dobro zbiranje znamk, vrže tudi zbiralec ob koncu leta pogled nazaj in pregleda z veseljem in ponosom zaklade znamk, s katerimi je obogatil svoj album. Kaj je prineslo milijonom zbiralcem preteklo leto posebnega? Kaj je vzrok temu, da se skoraj v vseh državah sveta odločajo poštne uprave za zmerom nove znamke?

Novi vladarji, prevrati, izpremembe na visokih mestih, izpremembe denarne vrednosti, mednarodne razstave in pomembni dogodiljaji — skoraj vse to, skoraj vsako zgodovinsko dejanje najde svojega odraza na pisemski znamki.

Število novosti na trgu znamk je tako veliko, da lahko kronist našteje samo posebnosti.

Morda najbolj agilna, kar se tiče znamk, je bila v preteklem letu Nemčija. Najprej je izšla v februarju lepa znamka v spomin na desetletnico uspešnega delovanja »Luft-hanser«. Za njo sta prišli dve spominski znamki v spomin na avtomobilsko razstavo. Nosili sta sliko obeh znanih nemških izumiteljev Daimlerja in Benza. Za mednarodni kongres občin so tudi izšle štiri prav lepe znamke. Poštna uprava se je spomnila 250letnice smrti znamenitega prirodoisca in magdeburškega župana Guerickeja s posebno znamko za 6 pfenigov. Seveda tudi olimpijada ni ostala pozabljena.

na za filateliste. Že za zimsko olimpijado v Garmischu - Partenkirchnu so izšle posebne znamke, ki kažejo glavne panoge zimskega sporta, pozneje pa še za olimpijado v Berlinu kar osem znamk s sportnimi prizori. Te znamke so potem izdali Nemci še v posebnih letnih spominskih blokih. Poseben blok je izšel tudi za velike konjske dirke v bližini Münchna. Kakor vsako leto, je izdala Nemčija tudi letos posebne spominske znamke za kongres v Nürnbergu. Za »zimske pomoče« je izšla tudi obsejna serija znamk s slikami novih cest tretjega cesarstva. V Hamburgu so imeli letos svetovni kongres za poštne in oddih in ob tej priložnosti sta tudi izšli dve novi znamki. Če upoštevamo še dve znamki v spomin na zgraditev novega zeppelinla za promet z Južno Ameriko in nekaj znamk s Hindenburgovo glavo ter novim vodnim znakom, vidimo torej, da je dala Nemčija lani rekordno število novosti — nad trideset.

Poglejmo še po drugih evropskih državah. Ugotovili bomo, da opazimo na znamkah sliko dveh novih vladarjev. Na angleških znamkah vidimo kralja Edvarda VIII., ki je zdaj že odstopil. Izšlo so samo štiri vrednote za poizkušnjo. Poštna uprava je hotela ugotoviti, kakšno mnenje ima občinstvo in potem upoštevati njegove izpremembevalne predloge pri končni odločitvi (pri nas ne vprašajo niti umetnikov!). Kralj Edvard VIII. si je osnutke za te znamke izbral sam in pri občinstvu so se tako pri-

ljubile, da so jih že na dan, ko so izšle, prodali okoli 30 milijonov. Ker jih zdaj po odstopu kralja Edvarda VIII. ne prodajajo več, bodo očitno kmalu precej porasle v ceni. Zbiralci pa že vneto čakajo novih znamk s sliko Jurija VI. Belgija je dala prve nove frankovne znamke s sliko kralja Leopolda III. tudi šele v preteklem letu.

Znamko s sliko kralja Edvarda VIII., ki bodo kmalu redkost.

Abesinska vojna se lepo zrcali na abesinskih znamkah. Najprej so imeli v Abesiniji še znamke z negusovo glavo. Med vojno so jih dopolnjevali z znamkami rdečega križa. Nove abesinske znamke pa kažejo sliko Viktorja Emanuela kot abesinskega cesarja z amharskimi in italijanskimi napismi. Sicer pa je bila tudi Italija sama v letu 1936. precej plodovita, kar se kaže izdajanja znamk. Segla je kar 2000 let nazaj in proslavila rimskega pesnika Kvinta Horacija Flaka s serijo 14 znamk,